

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Cap. VIII. De impedimentis Matrimonii in genere, & in specie de Impedimentis impredientibus tantum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

nio contracto medio interprete. Frustra autem, ut pater, dicitur, mandatum clandestinum esse medium ad matrimonium clandestinum, adeoque hoc prohibito, prohibito & illud, quippe prohibito sine, prohiberetur & medium ad illum. Nam prohibito sine prohibentur solum illa, quæ eum necessario inferunt. Jam verò mandatum clandestinum non infert matrimonium clandestinum; cum non detur ad matrimonium clandestinè, sed publicè celebrandum. Quæ præterea opponi possent, vide diluta apud Castrop. n. 10.

4. Resp. quartò: Requiritur, ut mandatum hoc sit speciale, eò quòd, cum matrimonium sit res gravissima, ex qua totus status vitæ dependet, oportet, ut specialiter committatur contrahendum. Item debet esse citra personam determinatam, aliàs non erit signum mutui amoris, uti hæc habentur *c. fin. de procurat. in 6.* Castrop. l. c. n. 1. Sanch. l. c. n. 1. & seq. Covar. p. 2. de sponsal. c. 4. à n. 8. Pont. L. 2. de matr. c. 15. à n. 2.

5. Resp. quintò: Opus non est, ut mandatum illud concedatur in scripto, sed potest dari oretenus, sicut de quocunque procuratore dicitur juxta Gl. in l. maritus. v. prescripserit. c. de procur. & ita tenent Sanch. L. 2. d. 11. n. 14. Gutt. c. 43. n. 16. Castrop. cit. p. 9. n. 7. ubi etiam hi AA. quod necessaria non sit in procuratoribus sexuum diversitas, sed fungi possint hoc officio tam duæ feminæ, quam duo viri, quia non suo, sed alieno nomine contrahunt.

6. Resp. sextò: Debet procurator hoc mandatum exequi, nec alium sibi substituere potest, nisi id expressè habeatur in mandato; cum electa sit industria personæ: AA. iidem *ll. cit.* Porro attendere debet procurator, ne in executione excedat limites mandati; siquidem in eo, in quo excedit non agit ut procurator, sed ut privatus; adeoque deficiat consensus contrahentis, & sic nihil agitur. Castrop. n. 3. Sanch. n. 17. Pont. nu. 6, qui tamen dicunt id intelligendum, dum excessus est in conditione, & forma substantiali, non verò, dum est in conditione & forma tantum accidentali, ita ut tunc contractus non vitietur. Sic v. g. dum mandatum habet, ut contrahatur matrimonium servatâ formâ Trident. non exinde vitietur contractus, si denunciations omittantur, eò quòd hæc postulata credi possint eo solummodo & formâ, quo de jure communi requiruntur.

7. Resp. septimò, Si consensus principalis revocatus est tempore, quo procurator contrahit, etsi revocatio ei ignota, matrimonium est nullum, quia deficit consensus contrahentis, quem Ecclesia vel Respublica supplere non potest, sicut potest in aliis contractibus politicis, qui validè fiunt etiam per procuratorem revocatum, dum revocatio nec parri, nec procuratori nota est. *L. si mandatum. ff. mandati.* Proceditque id ipsum, etiam si jurasses,

te nunquam revocaturum mandatum. Castrop. cit. p. 9. n. 2. sed & sufficit revocatio tacita, v. g. si post datum mandatum contrahendi cum Titia celebres sponsalia, vel des mandatum contrahendi cum Cajjo. Castrop. l. c. citatis Covar. p. 2. de sponsal. c. 4. n. 11. Sanch. l. c. d. 11. n. 20. Gutt. cit. c. 43. n. 28. &c. De cætero, si tempore, quo procurator contrahit, consentias; tamen si medio tempore post datum mandatum dissentias, matrimonium erit validum; quia mandatum firmum cum consensu persistit, Sanch. n. 11. Castrop. l. c. Gutt. n. 15. sic quoque si tempore, quo mandatum dedisti, fide consentisti, & dein tempore, quo contraxit procurator verè consentis valere matrimonium, tenent Sanch. n. 13. Gutt. l. c. Henric. L. 11. de matr. c. 2. n. 2. Negat è contra Castrop. cit. n. 2. cum Cönninck. d. 24. du. 9. n. 72. eò quòd constitutio procuratoris primæ: quæ fuerit nulla ob simulationem tuam, non possit solo consensu interno revalidari, sed opus sit novo legitimo expresso consensu constitui. Illud certum est, non requiri, ut tempore, quo procurator contrahit, actu consentias, sed sufficere, ut tunc non dissentias; quia in vîprioris consensus tui non revocati, quo procuratorem constituisti, fit matrimonium, tamen si dormias, vel ad alia negotia sis distractus, Castrop. Sanch. Cönn. *ll. cit.* qui & inde contra Pont. l. 2. c. 15. n. 14. inferunt, valere adhuc matrimonium, etsi eo tempore, quo contrahit procurator, incidaris in maniam; eò quòd licet tu eo tempore contrahere nequeas; uti nec contrahere potes, si eo tempore dormias, possis tamen tunc contrahere per alium; quia non contrahis in virtute consensus tunc expressi, sed in virtute consensus habiti tempore, quo procuratorem constituisti.

Quæst. 101. An pari modo validè, etiam in locis, in quibus receptum est Tridentinum, contrahi possit matrimonium per epistolam.

Resp. affirmativè. Sanch. d. 12. n. 3. Molin. de just. l. 3. d. 254. Gutt. c. 45. n. 4. Castrop. cit. p. 9. n. 11. cum communi. Potest enim sic fieri traditio & acceptatio (uti fiebat jure antiquo. *L. mulierem. ff. de ritu nupt.* quod per Trident. mutatum non est) etiam coram eodem Parocho, & testibus iisdem, quod necessarium est, ut testari possint de matrimonio; dum nimirum scribis Titia, te tradere te ei in maritum, eamque in uxorem accipere, ipsaque legens literas tuas coram Parocho. & testibus assimet, te quoque se tradere in uxorem, & traditionem à te sibi factam acceptare. Putant tamen Castrop. & Cönninck. necesse esse, ut Parochus & testes agnoscant tuas literas, & sic sciant, cujus traditionem mulier acceptet.

C A P U T VIII.

De impedimentis matrimonii in genere, & in specie de impedimentis impediens tantum.

Quæst. 102. Impedimenta matrimonii quotuplicia, & penes quem sit potestas ea constituendi.

1. **R**esp. ad primum: Sunt duplicia, aliqua impediens tantum, quæ impediunt, quò minus matrimonium licitè, non vero, quò minus validè contrahi possit.

Alia dirimentia sic dicta, non quòd matrimonium validè contractum dirimant, sed quòd impediunt, ut matrimonium nequidem valide contrahi possit.

2. Resp. ad secundum: quantum est ex natura rei, & seclusis constitutionibus ecclesiasticis, omnis Magistratus (adeoque & civilis) qui absolutam habet potestatem ferendi leges, potest impedimenta matrimonii tam dirimentia, quam impedi-

pedi-

pedimenta matrimonii tam dirimentia quam impedimenta decernere. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 1. num. 1. Sanch. l. 7. d. 3. cum D. Thom. in 4. d. 34. q. unic. a. 1. ad 4. Matrimonium siquidem est contractus in natura officium & ad propagationem communitatis institutus; ideoque non minus ac alii contractus subjacet dispositioni Magistratus, quatenus necessarium & expediens judicatur ad bonum Reipublicæ, ut aliquæ personæ inter se hunc contractum celebrare nequeant. His non obstantibus, quod matrimonium fidelium in lege nova sit Sacramentum; cum ratio Sacramenti superveniens contractui matrimoniali eum non immutet, sed tanquam materiam supponat ex naturali & de jure validum, ac proinde is per potestatem humanam immutatus, ita ut qui ante erat validus nunc habeatur pro invalido & nullo, Magistratu sic statuente, desinat esse materia Sacramenti.

3. Resp. ad secundum secundò: Hanc potestatem statuendi impedimenta matrimonii magistratui seculari seu principibus laicis christianis respectu fidelium interdixit, sibi que propriam reservavit Ecclesia, eò quod deceret, postquam matrimonium elevatum est ad dignitatem Sacramenti, Laym. Sanch. LL. cit. Bellarm. l. 1. de mat. c. 32. Castrop. de Sponsal. d. 4. p. 1. num. 1. ut colligitur ex Trid. sess. 24. can. 12. Possunt nihilominus dicti Magistratus decernere plura, quæ matrimonii substantiam nec mutant nec impediunt, sed sunt illi extrinseca & accessoria. V. G. circa dotem, arras, sponsaliciam largitatem, donationem inter conjuges &c. Castrop. l. c. Pont. l. 6. c. 2. num. 5.

4. Dixi primò: Principibus Christianis; siquidem Principibus ethnicis seu infidelibus Ecclesia, utpote nullam habens in eos jurisdictionem, interdici non potest, aut impedire, quo minus illi pro infidelibus sibi subjectis ea statuere possint impedimenta matrimonii, quæ recto regimini communitatis convenire videntur. An verò fideles subjecti Principibus ethnicis ligentur impedimentis juxta eorum leges statuis matrimonio, non convenit inter AA. affirmant Sanch. l. 7. d. 3. à n. 2. Henric. l. 12. c. 1. in princ. eò quod licet matrimonium sit Sacramentum, sit tamen etiam contractus civilis potestati civili subjectus, quam potestatem civilem principum Ethnicorum restringere non potest Ecclesia. Negant è contra Laym. l. c. n. 3. Castrop. n. 3. Covar. 4. decret. p. 2. c. 6. §. 1. Pont. à n. 3. Hurtad. de mat. d. 12. diff. 2. num. 7. &c. eò quod contractus matrimonialis non sit purè civilis, quia est Sacramentum; & non excedat potestatem Ecclesiæ omnes ubique degentes Christianos eximere legibus Ethnicorum, & solis ecclesiasticis subicere quò ad matrimonii validitatem & invaliditatem; cum illius plurimum intersit ob Sacramenti dignitatem hæc in re servare uniformitatem inter Christianos, adeoque credendum sit, defacto id fecisse Ecclesiam.

5. Dixi secundò: Principibus Christianis respectu fidelium; nam neque hi impediuntur ea statuere pro infidelibus sibi subjectis; etsi horum matrimonia non sint Sacramentum, sed contractus merè civiles, adeoque uti hi principes potestatem habent condendi leges irritantes alios contractus civiles, sic etiam procedere possunt & statuere circa contractum matrimoniale.

6. Resp. ad secundum tertio: Potestas illa ecclesiastica statuendi istiusmodi impedimenta (in R. P. Lent. Jur. Can. Tomus IV.

tellige dirimentia) est penes summum Pontificem, & de facto ei soli reservata. Laym. n. 4. Covar. Pont. LL. cit. Castrop. n. 2. Sanch. l. 7. d. 1. eò quod cum constitutio hæc impedimentorum sit res gravissima, merito à prima sede & supremo Ecclesiæ capite ac Principe provenire debeat, constatque hoc ipsum ex continua praxi Ecclesiæ; quidquid sit de eo, num de cætero Episcopis pro suis diocesisbus competat ea potestas ex vi muneris, ut docent Covar. Sanch. Pont. Hurtad. LL. cit. contrarium tenente Suar. Tom. 5. de censur. d. 7. f. 4. n. 5. Cón. d. 30. du. 1. num. 3. & 8. Hæc impedimenta non nisi generalibus canonibus à summo Pontifice aut generali Concilio ejus auctoritate confirmato decerni possunt, & tamen si Papa per particularem sententiam possit hic & nunc ex justa causa matrimonium tanquam invalidè contrahendum interdici quibusdam, non tamen faciliè solere uti hac sua potestate, ait Laym. l. c. n. 4. remittens ad Navar. l. 4. consil. 1. & 2. & consil. 2. de mat. contracto contra interd. Eccles. & Sanch. l. 7. d. 2. num. 12. & Sanch. l. 7. d. 2. num. 12.

Quest. 103. An consuetudine induci possint novæ impedimenta dirimentia, & abrogari jam constituta.

1. **R**esp. affirmative, dum consuetudo legitime inducitur & præscripta esset. Sanch. de mat. l. 7. d. 4. à num. 11. Pont. l. 6. c. 4. num. 6. Cór. d. 30. d. 1. à n. 12. Gasp. Hurt. d. 12. diff. 2. n. 8. Castrop. cit. p. 1. num. 5. remittens ad se tr. 3. de LL. d. 3. de consuet. p. 4. & alii communiter contra gl. in c. 1. de cognat. Spiritu, Jo. And. & Anchar. in c. 5. de consang. & alios ideo censentes non posse nova impedimenta induci consuetudine; quia jam constituta vi illius abrogari nequeunt; jam verò consuetudinem legitime præscriptam habere vim legem humanam abrogandi, & aliam denuo inducendam, non quidem ex se seu natura sua, sed ex consensu Principis tacito seu legati, in eo consistente, quod edita constitutione vel canone generaliter declaret, aut concedat ei vim tollendi legem suam, si legitime inducatur, constat ex toto ut. de consuet. consuetudinem facti autem (quatenus est frequentia operandi liberè eodem modo) non propterea destitui consensu Principis saltem legali, aut etiam hoc ipso irrationabilem & multò minus corruptelam esse, quòd sit contra legem ejus, certum est; cum aliàs nulla consuetudo rationabilis esset, quam agitur contra legem, quam abrogare vult, sed eam solam esse irrationabilem, quæ seclusa lege, quam abrogare vult, continet turpitudinem aliquam vel deformitatem contra legem divinam vel naturalem æquitatem, adeoque etiam ex usu diuturni temporis non evadit digna, quæ pro lege habeatur, Sanch. l. c. num. 14. quæ etiam, si ut talem reproberent jura, corruptela dicitur; adeoque jam eo ipso destitui omni consensu principis etiam legali, vim nullam legis habere potest, quippe quæ esse debet in finem boni communis, nimirum ad perfectionem, non corruptelam Reipublicæ humanæ per bonos & honestos mores gubernandæ. Jam verò non omnis consuetudo, vi ejus abrogarentur impedimenta dirimentia matrimonii jure solùm humano inducitur continet turpitudinem aliquam contra jus divinum aut æquitatem naturalem, adeoque ut talis reprobari nequit; sed nec destituitur consensu tacito seu legali supremi legislatoris ecclesiastici; cum

H

cum

cum is generaliter in *ut. de consuet.* concedit, seu inesse declarat consuetudini vim illam abrogandi leges suas particulares. Unde jam etiam vides, minus recte dici, de facto apud hæreticos jam à centum & pluribus annis liberè ac passim contrahentes matrimonia cum impedimento ecclesiastico aliàs dirimente abrogata esse istiusmodi impedimenta; adeoque jam valida esse illa eorum matrimonia; nam licet postremum teneant Marchant. *Tòm. 3. tribun. Sacram. tr. I. tit. 6. concl. 4.* Bonagrat, in *sum. 99. regul. discep. ad Sacram. matrim. n. 67.* & alii apud Wiestn. *tr. de can. imped. mat. p. 1. a. 1. num. 20.* & apud Krimer. *ad 4. decretal. num. 1892.* qui etsi ipse censeat propter rei gravitatem & casuum frequentiam expectandam potius decisionem Apostolicam, quam statuere certum aliquid, existimat tamen, *n. 25.* sententiam illam hæreticorum matrimonii faventem probabilem, tutam, & ratione spectatisque generalibus juris principiis oppositâ potiore, opposita tamen sententia, quam tenent Less. in *auclat. l. 2. de præscrip. cas. 1.* Gobat, in *Theol. experim. tr. 9. num. 49.* & in *append. 15. à num. 88.* & alii, quos sequitur Krimer. *n. 1897.* verior censetur, ne aliàs hæretici exempti censendi sint ab obedientia Ecclesiæ in omnibus, quibus etiam scienter & cum contemptu potestatis ecclesiasticæ in summo Pontifice ejus legibus & constitutionibus cum pertinacia contraveniunt, quod absurdum est; siquidem consuetudo hæc hæreticorum cum pertinacia & contemptu contraveniens constitutionibus legitimi superioris, quod ipsum repugnat juri naturali ac divino, rationalis esse non potest, aut muniri tacito hujus legislatoris contempti consensu. Et quomodo illa hæreticorum consuetudo dici poterit legitime præscripta, dum non tantum irrationabiliter & pessima fide per homines, qui violatâ datâ Deo & Ecclesiæ fide per meram turpissimam vitæ licentiam, tum exemplo, tum verbo facile alios in sui sequelam & contemptum Ecclesiæ ac legum ejus perduxerunt; verum etiam dum nunquam fuerit possessionis aut quasi possessionis pacificæ, tot reclamationibus & pænis in eos à legislatore ecclesiastico vibratis interrupta.

Quæst. 104. quæ & quotuplicia sint impedimenta impedientia tantum, & num omnia adhuc sint in usu.

1. R Esp. ad primum; Alia sunt seu procedunt ex crimine sequentibus versiculis comprehensa:

Incestus, raptus Sponsaræ, mors mulieris,
Susceptus propriæ sobolis, mors presbyteralis;
Vel si pæniteat solenniter, aut monialem
Accipiat; prohibent hæc matrimonium sociandum.

Alia procedunt non ex crimine, & sunt sequentia:

Ecclesiæ vetitum, nec non tempus feriarum,
Atque catechismus, Sponsalia, jungito votum,
Impediunt fieri, permittunt facta teneri.

2. R Esp. ad secundum: Tametsi impedimenta illa orta non ex delicto hodie adhuc sint in usu, excepto fortè catechismo, de quo paulò post; impedimenta illa omnia orta ex crimine, quatenus omni matrimonio, seu matrimonio cum quocunque interdichant sub gravi peccato, sunt consuetudine abrogata. Nav. *c. 22. num. 75.*

*Et 87. Henriq. l. 12. c. 2. num. 1. in commentar. Less. l. 4. c. 3. num. 68. Sanch. l. 7. d. 17. num. 8. Castrop. l. c. p. 2. §. 2. num. 23. Ponc. l. 7. c. 14. Laym. l. c. c. 15. num. 2. Perez de mat. d. 23. secti. 8. Gobal. l. c. tr. 9. num. 7. cum communi ore contra Rebell. l. 3. de imped. mat. q. 18. in fine. cui favere videtur Toler. l. 7. c. 19. liquidem passim videntibus, & non contradicentibus Episcopis aliisque ordinariis, his impedimentis obnoxii contrahunt matrimonia, nulla dispensatione petita; quòd si tamen quis majoris securitatis gratiâ dispensari secum in hoc desideret, potest recurrere ad Episcopum, qui spectato jure in hoc dispensare poterit, Laym. Castrop. Less. Sanch. *LL. cit. Nap. l. 4. consl. 9. num. 5. de consang.* Unde jam etiam, quia in usu non sunt amplius, in iis explicandis non immoror, vide super his Castrop. *l. c. §. 2. Laym. cit. c. 5. Krimer. à num. 1924.**

Quæst. 105. Quæ sint impedimenta dirimentia, & quam obligationem inducant.

1. R Esp. ad primum; Jure novo Tridentini statuuntur comprehensa sequentibus versiculis:

Error, conditio, votum, cognatio, crimen,
Culius disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas.

Si sis affinis, si forte, coire nequibus.

Si parochi & duplisis desit presentia testis,
Raptaque sic mulier, nec parti reddita turo.

hæc socianda vetant connubia, facta retrahant.

2. R Esp. ad secundum: Peccat graviter, qui ligatus aliquo horum impedimento, um attentat seu vult contrahere, seu de facto contrahit matrimonium; quia in re gravi agit contra præceptum Ecclesiæ, est communis. Laym. *l. c. p. 4. c. 1. num. 5.* Porro peccat contra illam virtutem, cujus intuitu statutum impedimentum; sic committitur peccatum injustitiæ, dum impedimentum est erroris, conditionis, raptus, vis; quia hæc statuta, ne contrahens deceptus patiarur injuriam. Idem est, si impedimentum est ligamen vel carentia parochi; cum eo enim contrahens facit injuriam etiam propriæ conjugii; sic peccatur contra justitiam vindicativam, dum est impedimentum criminis; contra pietatem, si est affinitatis vel consanguinitatis contra religionem, si impedimentum est votum vel disparitas cultus. Peccati insuper, cum quocunque demum impedimento contrahatur peccato sacrilegii adversus Sacramentum matrimonii, censent Castrop. *cit. d. 4. p. 3. num. 3.* Laym. *l. c. num. 6.* Cönnick. *d. 30. du. 2. concl. 4. &c.* eò quòd sic contrahens abutatur nomine & ritibus Sacramenti ad simulandam suam nequitiam, simulatione hæc consistente in eo, quòd apparenter materiam & formam matrimonii opponis, intendisque matrimonium contrahere, cum tamen non contrahis illud. Negant tamen è contra Sanch. *l. 7. d. 5. num. 1.* Hurt. *d. 12. difficul. 3. num. 11.* eò quòd stante impedimento, non apponatur materia & forma Sacramenti, cui fiat injuria.

3. Ex dictis sequi videtur, quòd in confessione exprimendum, cum quo impedimento contractum matrimonium, dum diversarum virtutum, à quibus hoc peccatum desumit specificationem, intuitu

inevitum est statutum impedimentum; quod ad copulam ipsam autem habitum ab iis, qui cum impedimento contraxerunt, tunc tantum habere eam malitiam à fornicatione distinctam, quando contractus matrimonii præcipue prohibetur propter indecentiam, quæ in ea copula reperitur, V. G. habita inter affines vel consanguineos, aut etiam inter ligatos voto, aut disparis cultus; non verò, quando contractus matrimonii prohibetur, non tam ob indecentiam copulæ, sed ob aliam rationem. V. G. in pœnam criminis, in favorem personæ liberæ, ita quod ad copulam tradunt Sanch. d. 5. num. 7. Cón. num. 21. Castrop. n. 5. Hurt. l. c. num. 14.

Quest. 106. Quid importet impedimentum catechismi, & num illud adhuc hodie daret.

I. Resp. ad primum: Contrahitur hoc impedimentum ab eo, qui in Catechismo seu instructione & professione fidei facta ante Baptismum nomine baptizandi respondet Sacerdoti interroganti, ut habetur c. 2. de cognat. Spirit. in 6. impeditque matrimonium illius cum persona illa baptizanda, etsi cum ea contractum valeat, si respondens ille non sit verus Patrinus impediensque olim in iis gradibus, in quibus cognatio spiritualis. Illud etiam contrahi, etsi per accidens subsequatur catechismus baptismum ob urgentem aliquam causam domi factum, censent Covar. 2. p. decret. c. 6. §. 4. n. 11. Sanch. l. 7. d. 10. n. 7. & alii contra Sorum in 4. d. 37. q. unic. a. 1.

2. Resp. ad secundum: Abrogatum non esse hoc impedimentum per Triid. sess. 24. c. 2. de reform. sed restrictum ad primum gradum, sicut cognatio orta ex Baptismo, censent Cuchus l. 5. inst. mor. tit. 12. num. 17. Lancellot. Inst. juris can. l. 2. tit. de v. p. cognat. per catechif. Tolet. l. 7. c. 14. &c. eò quod omnis correctio juris sit viranda, quod ad fieri potest; adeoque esto, quod Concilium omnem aliam cognationem abstulerit præter proveniente[m] ex Baptismo intelligi debet, abstulisse omnem aliam cognationem spirituales dirimentem, non impedientem tantum. E contra penitus abrogatum esse hoc impedimentum impediens, censent cum communione Sanch. l. 7. d. 10. num. 11. Gutt. de mat. c. 84. n. 6. Reginald. l. 31. num. 190. Rebell. de obligat. just. 2. p. l. 18. num. 20. Castrop. n. 9. &c. eò quod Concilium dixerit, impedimentum cognationis spiritualis solum extendi debere ad levantem baptizatum de sacro fonte ejusque patrem ac matrem, omnibus inter alias personas hujus spiritualis cognationis impedimentis sublatis; omnis autem negativa universalis negant omne impedimentum, de impedimento etiam impediens tantum cognationis spiritualis sit accipienda. Occasione cujus monent Sanch. Castrop. Gutt. & alii parochum obligatum annotare nomina patrino- rum, qui baptizatum levarunt de sacro fonte, si solum professores fidei fuerunt, seu Catechismo solum astiterunt, debere id exprimere; quia ex primo munere contrahunt impedimentum dirimens, ex altero solum impediens vel nullum.

Quest. 107. Sponsalia quid impedimenti importent.

Resp. Sponsalia valida, pura, non dissoluta jure naturæ impediunt matrimonium contrahendum cum alia; cum sit contra fidelitatem & justitiam, rem uni promissam, eo invito, tradere R. P. Leur. Jur. Can. Tomus IV.

alteri. Dixi: *Sponsalia pura*: nam pendente conditione, sub qua prius celebravit Sponsalia cum alia, impeditur quidem contrahere, & illicitè contrahit matrimonium cum alia, non tamen peccat contra obligationem ducendi priorem Sponsam, sed solum contra obligationem expectandi eventum conditionis. Porro non nascitur hoc impedimentum ex Sponsalibus contractis post & contra priora Sponsalia, etiam his ritè dissolutis; quia Sponsalia illa posteriora sunt de jure naturæ nulla (nisi fortè relata in tempus, quo priora forent dissoluta) quod autem nullum est etiam jure naturæ, tractu temporis non convalescit. E contra probabiliter hoc impedimentum adhuc afficit Sponsam in casu, quo contra priora Sponsalia inito matrimonio, eo rursus soluto, evadit liber, eò quod priora Sponsalia per matrimonium cum alia initum cum injuria prioris Sponsæ non sint omnino dissoluta ex parte Sponsi, sed tantum erant suspensa, ideoque manet primæ Sponsæ obligatus naturaliter ad servandam illi fidem sublato impedimento, nimirum soluto dicto matrimonio. De cætero in hoc impedimento nequit dispensare Episcopus; præterquam enim, quod in lege lata à Pontifice (qualis est in c. ex literis. it. 2. h. t.) inferior dispensare nequeat, ex Sponsalibus jus est acquisitum tertio; in eo autem jure, ut patet in testamentis, donationibus, dispensare nequit Episcopus; potest autem ex rationabili causa solus Pontifex; ita Sotus in 4. d. 37. q. unic. a. 1. concl. 2. Castrop. n. 11. Sanch. l. 1. de mat. d. 61. &c.

Quest. 108. Quid observandum circa impedimentum voti.

I. Resp. primò: Nomine hujus impedimenti venit votum simplex non nubendi, quippe directè oppositum matrimonio, votum ordines suscipiendi vel religionem ingrediendi; quia sunt status cum matrimonio non comparibiles. Item votum absolutum servandi castitatem (intellige, extra religionem; cum votum simplex castitatis, quod post biennium novitatus emittitur in Societate non tantum sit impediens, sed & dirimens matrimonium) quo corpus voventis absolutè deo consecratur, adeoque alteri tradi non potest. Quodlibet ex his votis jure naturali ac divino matrimonium impedit, juxta c. consult. c. veniens. c. rursus, qui clericus vel vovent. c. unic. de voto in 6. Nec debent impedire matrimonium primò, etsi vehementibus stimulis carnis urgearis, ut cum communi Sanch. l. 7. d. 11. à n. 12. Ponc. l. 6. c. 12. num. 2. Castrop. cit. §. 1. num. 12. &c. eò quod ob statum religionis, ordinum & calibatus excellentiam assequendam ea difficultas meritò superari debeat, quin & possit ab adjuto divinæ gratiæ, adhibitis oratione, jejuniis aliisque pœnitentiæ operibus. Nec secundo, licet sint conditionata vel dilata, seu respicientia tempus futurum. V. G. si beneficium obtinero, postquam studia absolvero &c. eò quod licet eorum obligatio perfecta non sit, quousque conditio vel tempus adveniat, obligent tamen voventem, ne se incapacem & inhabilem reddat ad eorum executionem, ut fieret contrahendum matrimonium. Sanch. n. 7. Ponc. n. 1. Gutt. c. 85. n. 3. Castrop. n. 12. Neque tertio non impediunt adhuc matrimonium contrahere, etiam cum animo illud non consummandi, sed ante consummationem ingrediendi religionem, vel (intellige, cum licentia conjugis) suscipiendi Ordines, ut Castrop. n. 12. contra Rebell. de oblig. just. p. 2. l. 3. c. 17.

3. c. 17. an. 2. Ponc. n. 4. § 5. eò quòd (quæ est ratio horum AA.) licet contractus matrimonii seclula consummatione non impediant ingressum religionis, susceptionem ordinum, cælibatum, contrahendo tamen matrimonium conjiciatur quis ingrave periculum delistendi ab illa religionis ingrediendæ intentione, ratione cujus periculi scilicet contractus matrimonialis ille est illicitus, etiam dum alteri conjugii ista intentio manifestatur; si verò cum eo contrahis non manifestata & illa intentione, contractus aliunde est illicitus, nimirum quia alter per hoc decipitur, & irrogatur ei injuriæ; esto enim, habeas bimestre ad deliberandum de ingressu religionis, neuterque conjugum possit alterum contrahendo matrimonium obligare, ne ad religionem transeat, si Deus inspiraverit, de facto tamen obligat, ne secum contrahatur animo firmo ingrediendi religionem, quin is animus ei manifestetur; dum enim communis modus contrahendi est animo consummandi matrimonium, adeoque sic contrahere præsumeris, alterque aliàs tecum non contraheret, decipitur & patitur injuriam, si contrahas cum eo contra communem hunc modum, nempe cum firmo animo non consummandi, & animum hunc tuum ei non manifestasses. Neque quartò, si post tale votum deflorasses virginem absque promissione matrimonii & ipsa liberè consentiente; eò quòd nulla ei irrogata injuria, cujus reparatione deobligari posset ab executione voti. Sanch. l. 7. d. 14. n. 11. Ponc. l. 6. d. 12. num. 6. Castrop. n. 15. Valq. de restit. c. 3. §. 2. du. 6. n. 21. Idem est si eam vi, dolo aut fraude violasti, quia non teneris præcisè eam ducere, sed solum damnum refarcire dotando, ut æquè bene nubere valeat, ut docent Sanch. n. 12. Per. Navar. de rest. c. 3. n. 423. Less. l. c. n. 10. secus est, si eam nolentem contentari dotatione, teneris ducere. Item idem est, seu manes obligatus voto non nubendi exequendo, si eam consciam tui voti deflorasti sub promissione conjugii; eò quòd, cum promissio illa tua nulla fuerit, idque cognoverit virgo, censetur gratis tibi prostituisse corpus suum; secus, si ea ignara voti tui; tunc enim teneris eam ducere suspensò voto tuo; eò quòd obligatio justitiæ superveniens, orta ex usu corporis virginis sub hac conditione eam ducendi tibi concessò prævaleat promissioni castitatis deo factæ; sicut, si post votum dandi eleemosynam subriperes alienum, prius deberes satisfacere huic debito quàm voto, & licet illi damno virgini illato posses satisfacere dotis augmento, non inde liberaberis ab ea ducenda;

cum ei vi contractus non pecuniam, sed matrimonium debeas; & quoties alicui in specie debetur quid, id præstandum est, nec sufficit æquivalens dare, creditore non consentiente seu contento. De cætero, ut dictæ obligationi justitiæ satisfacias, debere te prius petere dispensationem, quæ necessariò concedenda sit; ait Castrop.

2. Resp. secundò: Quòd si talis vovens circa dispensationem de facto illicitè contraxerit matrimonium, si votum fuit de non contrahendo matrimonio factum amore castitatis, adeoque de non contrahendo simpliciter & perfectè, id est, contrahendo & consummando, tenetur adhuc ad non petendum debitum; quia quòd ad eam partem potest servari. Castrop. num. 18. negat tamen hoc ipsum cum aliis Krimer. n. 1969. eò quòd femel violato hoc voto non nubendi, seu vitam cælibem ducendi, ejus executio non sit amplius possibilis; concedunt tamen cum Castrop. id procedere in voto simplici castitatis; si verò votum fuit de ingredenda religione, tenetur illud exequi ante consummationem, nisi fortè in casu defloratæ virginis sub promissione conjugii ei non fuisset plenè satisfactum per solum contractum matrimonii; si denique fuit de suscipiendo Ordine, cessat omnino, etiam non consummato matrimonio, ita ut possit petere & reddere debitum, cum non possis illud exequi sine licentia conjugis juxta *Extrav. antiquæ de voto*. Porò citea hoc impedimentum voti notandum, per votum ingrediendi religionem emissum post Sponsalia valida creati impedimentum contrahendi matrimonium, etiam cum Sponsa, & manere obligationem votum illud implendi in sententia illorum, qui censent priora Sponsalia absolutè, etiam ex parte voventis, dissolvi per tale votum; secus est in sententia illorum, qui censent non dissolvi per illud Sponsalia dicta ex parte voventis; quia prævaleret tunc prior obligatio justitiæ de ea ducenda, cui promissum matrimonium, & votum illud subsequens nullum est; et si autem votum illud non sit impedimentum impediens matrimonium cum dicta Sponsa, est tamen tale, seu redditur vi illius matrimonium illicitum cum alia. Idem est de voto castitatis emissò post Sponsalia valida, adeoque in præjudicium alterius.

Quòd autem spectat ad reliqua duo impedimenta, impedientia, quæ non oriuntur ex crimine, nempe Ecclesiæ veritum & tempus feriarum, de iis dicitur inferius speciali titulo.

C A P U T IX.

De impedimentis dirimentibus in specie.

§. I. De impedimento publicæ honestatis.

Quest. 109. Quid sit impedimentum publicæ honestatis, & quo iure inducitur.

1. **R** Esp. ad primum: Est propinquitas seu affinitas quædam inter Sponsum & consanguineos Sponsæ, & vice versa inter consanguineos sponsæ & Sponsam, orrum habens ex Sponsa-

libus de futuro & matrimonio rato tantum, vi cujus neuter Sponsorum matrimonium contrahere potest cum consanguineis alterius. Dicitur primò: *propinquitas*; quia per Sponsalia, quæ sunt veluti inchoatio matrimonii, & per ipsum matrimonium ratum quilibet Sponsorum propinquat seu accedit ad fines sanguinis alterius Sponsorum, inchoando quasi cum ejus consanguineis affinitatem, quæ con-

surgit